

розвитку проукраїнської спільноти в Ізраїлі. Його створено з метою покращення координації, реалізації спільних заходів, а також поглиблення співпраці з Посольством України в Державі Ізраїль.

Ці приклади свідчать, що “аксіологічний потенціал мистецтва в контексті міжкультурної взаємодії детермінує його функцію як семіотичного медіатора... Візуальні, аудіальні та перформативні форми комунікацій активують латентні механізми семантичної дифузії... Відповідно мистецтва...” [2] має високий аксіологічний потенціал, який здатний інтегрувати минуле, сучасне та майбутнє для зміцнення міжкультурного діалогу України та Ізраїлю.

Література

1. Chinq-Chinq I., Vaz Banler, C. (2023) Reimaqining dialogue on identity language and power Multilingual Matters.

2. Гоцалюк А., Цой Т., Семенко А. Аксіологічний потенціал мистецтва в міжкультурному діалозі: від традицій до сучасних форм вираження. // Філософія та управління № 2 (2025) ГО «Східно-Європейська спілка науковців». С.76-87.

3. Зязюн І.А. Інтегративна функція культури в інформаційному суспільстві / І.А.Зязюн// Професійна художня освіта України: зб. наукових праць. – Київ; Черкаси видавництво Черкаський ЦНТІ, 2007. – Вип. IV: С. 5-14.

Валентина ЛЮБЧУК
м. Луцьк (Україна)
Luybchuk.Valentyana@vnu.edu.ua

СОЦІОЛОГІЧНА ОСВІТА У КОНТЕКСТІ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Освіта є важливим чинником розвитку суспільства. Темпи глобалізаційних процесів впливають на поширення інновацій та технологій. В основному це стосується природничих та технічних наук, а отже і цих напрямів освіти. Проте застосування освітніх компонент для гуманітарних та соціальних

наук теж відбувається із врахуванням сучасних викликів. Зокрема соціологія покликана досліджувати сучасне суспільство, суспільні процеси та явища з огляду на сучасні умови, як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. Тому соціологічна освіта теж зазнає змін. Згідно соціологічного словника метою соціологічної освіти є «створення, оновлення та поширення соціологічних знань та підготовка кваліфікованих фахівців» [3, с. 513].

Останнім часом популярною стає освіта для сталого розвитку. Головним чином це стосується педагогіки, однак, на нашу думку, така концепція має слушність і для соціологічної освіти. Огляд наукових джерел з вказаної тематики дає підстави стверджувати про актуальність та своєчасність визначеної проблеми. Зокрема освіта для сталого розвитку аналізується у контексті визначення сучасних умов у педагогічній науці в цілому [1], сталого розвитку професійної освіти крізь призму державно-приватного партнерства [2], дослідження зарубіжного досвіду сталого розвитку університетів [4] та інше. Проте, практично, не актуалізується особливості саме соціологічної освіти у контексті освіти для сталого розвитку.

Мета статті полягає у визначенні особливостей соціологічної освіти у контексті освіти для сталого розвитку.

Як відомо, сталий розвиток передбачає організацію та функціонування різних сфер життєдіяльності суспільства таким чином, щоб був дотриманий баланс між природним, соціальним, культурним, техногенним для майбутніх поколінь. Нам імпонує визначення освіти для сталого розвитку Андерсон Р., яка вважала, що дане поняття містить декілька важливих складових: перш за все, це інтегрований підхід до соціального та економічного розвитку, а також розуміння різноманітності у всіх її виявах, формування відчуття відповідальності за умови життя та навколишнє середовище, розвиток громадянської активності, врахування регіональних, національних та глобальних контекстів та інтегрований аспект навчання [5].

Для врахування постійних змін у соціологічній освіті та з метою оптимальної підготовки майбутніх фахівців провідними соціологами

розроблені стандарти вищої освіти, що стосуються підготовки першого (бакалаврського) рівня, другого (магістерського) рівня та третього (освітньо-наукового) рівня. Завдання даних стандартів полягає у врахуванні змін, що зазнає сучасне суспільство, оптимізації процесу підготовки фахівців, наданні їм сучасних та конкурентних на ринку праці професійних компетентностей. Водночас передбачені компетентності мають на меті також формування світогляду майбутніх спеціалістів у комунікації та взаємодії із іншими фахівцями, розумінні та сприйнятті сучасного суспільства у його різноманітності, дотриманні правових, екологічних, соціальних, культурних та інших норм.

Тривалий період у соціологічній освіті та соціології в цілому приділяли увагу кількісним методам збору соціологічної інформації. На сьогодні, отримали «нове дихання» якісні методи збору соціологічної інформації, це зумовлено декількома чинниками, зокрема специфічними умовами збору інформації спочатку спричиненими пандемією, а потім війною, а також врахування унікального досвіду сприйняття суспільних процесів та повсякденного життя респондентами. У зарубіжній соціології надають вагомого значення якісним методам або поєднанню якісних та кількісних методів.

Сучасна соціологічна освіта також звертає увагу на етичні норми соціологічної діяльності. Для цього створений Кодекс професійної етики соціолога, що визначає етичні норми у професійній діяльності соціолога. У ньому чітко визначені якими якостями та компетентностями має володіти соціолог, щоб провадити свою діяльність не нанісши шкоди замовникам, респондентам, соціологічній спільноті та суспільству в цілому.

Ще одним викликом для забезпечення якісної соціологічної освіти є діджиталізація, що, з одного боку, спрощує роботу соціолога, а, з іншого – ускладнює її. Спрощення роботи нерідко пов'язують із технічними етапами організації та проведення соціологічного дослідження, можливостям навчання та трансляції знань та результатів завдяки різноманітним онлайн програмам. Водночас, труднощі можуть стосуватися, наприклад, можливості реальної

комунікації із респондентами або здобувачами освіти (в контексті освітнього процесу).

Популяризація соціологічних знань – ще один сучасний напрям соціологічної освіти. Як правило, соціологія сприймається лише як наука, що досліджує громадську думку, проте це лише один із соціологічних напрямів. Необхідність популяризації полягає у формуванні певної соціологічної культури, розумінні суспільних явищ та процесів, зрештою у творенні соціологічної уяви у здобувачів освіти, та у суспільства в цілому.

Як висновок можемо зазначити, що соціологічна освіта у контексті освіти для сталого розвитку на сьогодні має бути практично зорієнтованою, спрямованою на взаємодія із іншими науками та на постійний пошук оптимальних моделей навчання та дослідження у професійній сфері.

Література

1. Коренева І. М. Феномен «освіта для сталого розвитку»: сутність та сучасні особливості концепту. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 2. С. 113-122

2. Радкевич В. О. Сталий розвиток професійної освіти на основі державно-приватного партнерства. *Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства*: Монографія. К.: Інститут професійної освіти НАПН України. 2024. 736 с.

3. Соціологія: короткий енциклопедичний словник. Уклад.: В.І. Волович, В. І Тарасенко, М. В. Захарченко та ін.; Під заг. ред. В. І. Воловича. К.: Укр. Центр духовн. культури. 1998. 736 с.

4. Микита Є. Устік Зарубіжний досвід сталого розвитку університетів. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. № 7. (277). С. 223-229

5. Andersone R. The Content Reform of Education for Sustainable Development. Rural Environment. Education. Personality. (REEP). Proceedings of the International Scientific Conference. Jelgava: LLU, 2015. Вип.8. Р. 75–81